

Wsparcie dla przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu (IOB)

Polska złożyła wniosek o płatność z KPO

Polska wysłała do Komisji Europejskiej pierwszy wniosek o płatność z Krajowego Planu Odbudowy. Nasz kraj ma otrzymać z niego blisko 7 mld euro (ponad 31 mld zł), w tym prawie 2,8 mld euro z części dotacyjnej i 4,2 mld euro z pożyczki. Ocena pierwszego wniosku o płatność przez Komisję Europejską będzie trwała ok. 2,5 miesiąca.

Źródło: gov.pl, 15.12.2023

Rusza druga edycja Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

W nowej odsłonie Funduszy Szwajcarskich w Polsce będą realizowane dwa programy. Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast z budżetem 278,7 mln franków wkładu Szwajcarii skierowany jest do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Natomiast Program Badania Naukowe i Innowacje o wartości 35 mln franków szwajcarskich ma na celu poprawę jakości badań stosowanych w Polsce.

Źródło: gov.pl, 12.12.2023

Regulacje

Rozporządzenie przedłużające „zerowy” VAT na żywność podpisane

Minister finansów podpisał rozporządzenie przedłużające (od 1 stycznia 2024 r.) stosowanie obniżonych stawek VAT dla określonych towarów i usług, w tym utrzymanie „zerowej” stawki VAT na podstawowe produkty żywnościowe ([Dz.U. 2023 poz. 2670](#)).

Źródło: gov.pl, prawo.pl, pit.pl, 11.12.2023

Płaca minimalna w 2024 roku

Od 1 stycznia 2024 r. minimalne wynagrodzenie będzie wynosiło 4242 zł (stawka godzinowa 27,70 zł) brutto, a od 1 lipca przyszłego roku – 4300 zł (stawka godzinowa 28,10 zł) brutto. W związku z tym zmieni się wysokość niektórych świadczeń ze stosunku pracy m.in. odpraw. Wzrosną wszystkie podstawy, progi i wskaźniki, obowiązujące w prawie pracy i ubezpieczeniach społecznych, które zależne są od krajowego minimalnego wynagrodzenia.

Źródło: pit.pl, 11.12.2023; [DGP](#), 12.12.2023

Strefom ekonomicznym grozi przerwa

W czerwcu br. została uchwalona nowelizacja tzw. rozporządzenia 651 lub GBER (KE), które pozwala na udzielanie pomocy m.in. w Specjalnych Strefach Ekonomicznych (SSE) bez konieczności notyfikowania w Brukseli. Państwa członkowskie dostały sześć miesięcy na dostosowanie. Czas się kończy, a nowelizacji nie ma jeszcze na stronach rządowego

centrum legislacyjnego i istnieje realne zagrożenie, że nie uda się jej przeprowadzić w terminie. Oznacza to, że po 31 grudnia br. nie będzie można wydawać decyzji o wsparciu na nowe projekty. Nasza główna zachęta inwestycyjna zostanie zamrożona. Źródło: pb.pl, 11.12.2023

UE osiągnęła porozumienie ws. rozwoju sztucznej inteligencji

8 grudnia br. Parlament Europejski ogłosił wynik negocjacji z państwami członkowskimi w sprawie przyjęcia AI Act, który ma na celu uregulowanie systemów sztucznej inteligencji. Uznając potencjalne zagrożenie dla praw obywateli i demokracji ze strony AI, prawodawcy zdecydowali się zakazać m.in. systemów sztucznej inteligencji, które manipulują ludzkim zachowaniem w celu obejścia ich wolnej woli. Nieprzestrzeganie zasad może prowadzić do nałożenia kar w wysokości od 7,5 mln euro lub 1,5% obrotu do 35 mln euro lub 7% globalnego obrotu, w zależności od naruszenia i wielkości firmy. Aby stać się prawem, uzgodniony dokument musi być przyjęty przez Parlament i Radę. Źródło: pb.pl, 9.12.2023; dlahandlu.pl, [DGP](https://dgp.gov.pl), 11.12.2023

Przedsiębiorczość

Najnowsze informacje z GUS

- Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2023 r. wzrosły o 6,6% r/r (przy wzroście cen usług – o 8,6% i towarów – o 5,9%) i o 0,7% m/m (w tym towarów – o 1,0%, przy spadku cen usług – o 0,1%). Więcej informacji w raporcie [Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2023 roku](#).
- Obroty towarowe handlu zagranicznego w styczniu – październiku 2023 r. wyniosły w cenach bieżących 1349,8 mld zł w eksporcie oraz 1301,2 mld zł w imporcie. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 48,6 mld zł. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku eksport wzrósł o 1,2%, a import spadł o 7,9%. Więcej w raporcie [Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem i według krajów w okresie styczeń-październik 2023 roku](#).
- Według stanu na koniec listopada 2023 r. do rejestru REGON wpisanych było 5143,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 0,2% więcej niż miesiąc wcześniej. W listopadzie br. zarejestrowano 29,7 tys. nowych podmiotów. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 77,6% ogółu nowo zarejestrowanych podmiotów. Więcej w opracowaniu [Informacja o podmiotach gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON - listopad 2023](#).
- W okresie styczeń-wrzesień 2023 r. przychody ogółem badanych przedsiębiorstw wyniosły 3974,6 mld zł, a koszty ich uzyskania 3744,6 mld zł. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 190,1 mld zł. Więcej informacji w raporcie [Wyniki finansowe przedsiębiorstw w okresie styczeń-wrzesień 2023 roku](#).
- Ukazały się m.in. raporty: [Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2023 roku](#), [Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska 2023](#), [Rocznik Statystyczny Pracy 2023](#) (dane za lata 2021 i 2022).

Źródło: stat.gov.pl, 8-15.12.2023

W 2023 roku EBOiR zainwestował w Polsce rekordowe 1,2 mld euro

Zgodnie ze stanem na koniec listopada br. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju zainwestował w Polsce rekordową kwotę 1,2 mld euro. Ten wynik był poprzedzony również rekordowymi inwestycjami rzędu 990 mln euro w 2022 r.

Źródło: pap.pl, 14.12.2023

Wzrost pomocy publicznej dla firm zagraża spójności jednolitego rynku

Przemiany w światowym handlu wywołane pandemią, rosyjską inwazją na Ukrainę oraz rywalizacją handlową z Chinami skłoniły UE do łagodzenia zasad udzielania pomocy publicznej przedsiębiorstwom. Roczne wydatki na ten cel wzrosły w latach 2020-2021 o 188%, ale dominują w nich Francja i Niemcy. Skala udzielanej przez nie pomocy publicznej coraz bardziej wykracza ponad ich znaczenie gospodarcze czy potencjał demograficzny (w okresie marzec 2022-styczeń 2023 udział tych państw w notyfikowanej państwowej pomocy publicznej dla firm wyniósł 77%). Większe wsparcie dla najsilniejszych i najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstw może ułatwić monopolizację rynków. Brak konkurencji na rynku wewnętrznym może ograniczyć innowacyjność w UE i obniżyć jej konkurencyjność na rynkach zewnętrznych zamiast ją poprawić. Należałoby pomyśleć o mechanizmach, które zrównoważą dysproporcje między państwami. Warto rozważyć np. minimalny poziom finansowania innowacji i projektów przemysłowych w poszczególnych państwach członkowskich – to jedna z sugestii autorów raportu Jednolity rynek w czasie burzy: Walka o zachowanie konkurencyjności i spójności w dobie rosnącego protekcjonizmu (PIE).

Źródło: pie.net.pl, 8.12.2023

Raport CBRE: Polska najszybciej rozwijającym się rynkiem e-commerce w Europie Środkowo-Wschodniej

Zgodnie z wynikami raportu CBRE, rynek polski odpowiada za ponad 46,2% zakupów online w regionie CEE (Europa Środkowo-Wschodnia) oraz SEE (Europa Południowo-Wschodnia). Na drugim miejscu znajdują się Czechy (16,8%), a na trzecim Rumunia (9,6%). Polska jest również drugim najszybciej rozwijającym się rynkiem w Europie, po Portugalii. W raporcie CBRE E-Commerce in the Post-Pandemic Era CEE wskazano, że aktualnie Polska wyprzedza prognozowany przed pandemią trend rozwoju zakupów online o trzy lata, podczas gdy Czechy tracą 1,3 roku, a Rumunia 1,4. Największe rynki e-commerce w Europie to Wielka Brytania i Niemcy – razem odpowiadają za niemal połowę wszystkich wydatków na zakupy online w regionie. Raport powstał w oparciu o wewnętrzne dane CBRE, Eurostatu oraz Euromonitora.

Źródło: cbre.pl; dlahandlu.pl, pb.pl, portalspozywczy.pl, 11.12.2023

Powstaje miejska "superaplikacja". Dwie firmy łączą siły

Platforma Freenow nawiązała współpracę z popularną firmą carsharingową Traficar. Do tej pory Freenow oferował taksówki i hulajnogi, teraz użytkownicy aplikacji będą mieli także dostęp do 3,5 tys. aut na kilometry floty Traficar. Carsharing jest już dostępny w 10 aglomeracjach w kraju, m.in. w Warszawie.

Źródło: businessinsider, 14.12.2023

Nowy Świat na 35. miejscu na liście najdroższych ulic handlowych świata

W rankingu ulic handlowych z najwyższymi czynszami pierwszą pozycję ponownie zajęła Piąta Aleja w Nowym Jorku (czynsz 2000 dol./ m² rocznie). Na drugim miejscu jest Via Montenapoleone we Włoszech (awans z 3. miejsca w ubiegłym roku, 1766 dol./m²), trzecie należy do Tsim Sha Tsui w Hongkongu, na czwartym znalazła się New Bond Street w Londynie, na piątym – Pola Elizejskie w Paryżu. W sumie europejskie lokalizacje zajęły połowę miejsc w pierwszej dziesiątce rankingu (poza ww. na 7. miejscu Bahnhofstrasse w Zurychu oraz na 10. pozycji – wiedeńska Kohlmarkt), wynika z raportu firmy doradczej Cushman & Wakefield „Main Streets Across the World 2023” (edycja tegoroczna i wcześniejsze do pobrania na cushmanwakefield.com). Jedyną polską pozycją na tej liście jest warszawski Nowy Świat (88 dol./ m²) na 35. pozycji (awans o dwa miejsca r/r). Czyny za wynajem powierzchni przy głównych ulicach handlowych wzrosły na świecie średnio o 4,8% r/r., w Europie – o 4,2% r/r, na Nowym Świecie – 7,7% r/r.

Źródło: pb.pl, 8.12.2023; bank.pl, 9.12.2023

Przedświąteczne zakupy Polaków 2023

Według raportu Przedświąteczne zakupy Polaków przygotowanego przez CBRE Polska, w ostatnich dniach listopada 36% ankietowanych rozpoczęło już zakupy podarunków. Decyzja o wyborze podyktowana jest najczęściej ceną (51%), praktycznością (48%) oraz dostępnością i łatwością zakupu (16%). Zaledwie 5% respondentów zwraca uwagę na to, czy towar, jego opakowanie i dostawa są ekologiczne. Według danych opracowanych przez Związek Banków Polskich (Świąteczny Portfel Polaków 2023) statystyczny Polak planuje wydać w okresie nadchodzących świąt przeciętnie 1490 zł. Jest to niewiele więcej niż w roku ubiegłym. Największą część tej kwoty stanowią wydatki na artykuły spożywcze i szeroko pojętą organizację świąt. Na prezenty dla najbliższych przeciętny Polak przeznaczą 565 zł – nominalnie to o 13% więcej r/r. Od 51 do 100 zł – to kwota, jaką na pojedynczy prezent chce wydać 42,9% Polaków – wynika z badania UCE Research i Grupy Blix, o którym pisze Rzeczpospolita. Niemal 70% konsumentów chce kupować na prezent kosmetyki, ponad 60% – zabawki, a niemal co drugi – słodczyce. Ponad połowa konsumentów planuje zakupy zarówno stacjonarnie, jak i przez internet. 82,5% Polaków ma zamiar robić świąteczne zakupy na promocjach.

Źródło: zbp.pl; cbre.pl; [businessinsider](https://businessinsider.pl), trade.gov.pl, 13.12.2023

Zasoby ludzkie i kompetencje przedsiębiorstw

Rekordowo dużo firm planuje świąteczne benefity

Z badania przeprowadzonego przez Instytut Badawczy Randstad we współpracy z GfK wynika, że w tym roku rekordowo dużo firm planuje świąteczne benefity dla pracowników. Premie świąteczne deklaruje 51% pracodawców (wzrost o 6% r/r), wigilie zakładowe zamierza zorganizować 48% firm (wzrost o 5%), a upominki dla pracowników i ich rodzin zamierza sfinansować co trzeci przedsiębiorca (32%). Raport z 48 edycji badania Plany pracodawców do pobrania na info.randstad.pl.

Źródło: bankier.pl, 10.12.2023

Pogłębia się spadek liczby ofert pracy

Pracodawcy na 50 największych portalach rekrutacyjnych w Polsce opublikowali w ubiegłym miesiącu około 233,1 tys. nowych ogłoszeń o pracę. To spadek o 22% r/r. Po okresie stabilizowania się sytuacji na polskim rynku pracy w okresie od wiosny 2022 r. do lata 2023 r., ponownie mierzymy się więc z wyraźną tendencją spadkową popytu na pracowników – oceniają autorzy 43. edycji raportu Oferty pracy w Polsce.

Źródło: grantthornton.pl, pulsbiznesu.pl, 14.12.2023

Optymistyczne deklaracje przedsiębiorców

Zatrudnienie nowych pracowników w I kw. 2024 r. planuje 33% firm w Polsce; o konieczności zwolnień mówi z kolei 16% – podają autorzy raportu "Barometr ManpowerGroup Perspektyw Zatrudnienia Q1 2024" (do pobrania na manpowergroup.pl). Największe zapotrzebowanie na pracowników deklarują energetyka, usługi komunalne i transport. Z kolei z badań firmy Randstad wynika, że firmy odmroziły procesy rekrutacji i zatrudniać chce więcej niż co czwarty przedsiębiorca. Na czele branż, które będą rekrutować najczęściej, są transport oraz sektor nowoczesnych usług dla biznesu SSC/BPO – w obu zgłasza to 31% firm. Skala podwyżek, które planują polskie firmy, jest największa od 14 lat, czyli od początków badań Randstad. Wzrost wynagrodzeń deklaruje 60% pracodawców.

Źródło: pb.pl, 12.12.2023; pulshr.pl, 12.12.2023

Inwestycje

Otwarto linię kolejową i połączenie z lotniskiem Katowice-Pyrzowice

Od 10 grudnia, dojedziemy pociągiem do portu lotniczego Katowice Airport od strony Zawiercia i Tarnowskich Gór. Połączenia będą realizowane w relacji Częstochowa – Tarnowskie Góry. To nowa oferta PKP, która poprawi skomunikowanie lotniska w Pyrzowicach z miastami woj. śląskiego i usprawni kolej aglomeracyjną. Najszybszy pociąg z Zawiercia do lotniska dojedzie w 22 min, a z Tarnowskich Gór w 17 min. Podróżnym z Częstochowy przejazd zajmie około 1 h. Projekt o wartości 660 mln zł jest współfinansowany z funduszy unijnych.

Źródło: kolejowyportal.pl, 8.12.2023; gov.pl, 10.12.2023; investmap.pl, 11.12.2023

Innowacyjność

Polska aplikacja, która pomaga wybrać interesariuszy

MISS jest akronimem od Metodology of Identification of Strategic Stakeholders (pol. Metodologia identyfikacji strategicznych interesariuszy). Aplikacja dostarcza wskazówek, w jaki sposób myśleć o interesariuszach i jak wybrać tych, na których warto skupić swoją uwagę i zasoby. Powstała na UJ i – jak zwróciła uwagę uczelnia – to jedno z niewielu tego typu bezpłatnych narzędzi na rynku. MISS została już przetestowana przez praktyków biznesu. Nowe narzędzie będzie szczególnie pomocne dla początkujących przedsiębiorców i startupów.

Źródło: naukawpolsce.pl, 6.12.2023

Pierwsza w Polsce biopsja guza mózgu z użyciem mikroskopu konfokalnego

W Państwowym Instytucie Medycznym MSWiA w Warszawie został przeprowadzony pierwszy w Polsce zabieg biopsji guza mózgu z użyciem mikroskopu konfokalnego, który pozwala na ocenę komórek nowotworowych w ciele pacjenta. Nowa technologia umożliwia zdalne włączenie się patologów w proces decyzyjny podczas operacji oraz spersonalizowanie późniejszej terapii.

Źródło: naukawpolsce.pl, 8.12.2023

Powstała tania i wydajna aparatura do pozyskiwania wody z powietrza

Badacze z Szanghaju opracowali technologię pozyskiwania wody atmosferycznej.

W zasilanym energią słoneczną urządzeniu zastosowano superhigroskopijny żel, którego 1 kg może zaabsorbować 1,18 kg wody w suchym środowisku i do 6,4 kg w środowisku wilgotnym. Turbowentylator, będący częścią urządzenia, pozwala odzyskać ponad 90% wchłoniętej przez żel wody. Chińska technologia może pomóc przetrwać ludziom w rejonach dotkniętych niedoborem wody. Z danych ONZ wynika, że z powodu braku wody lub jej zanieczyszczenia na świecie umiera rocznie 3,5 mln osób.

Źródło: tech.wp.pl, 9.12; naukawpolsce.pl, 11.12, więcej w: Applied Physics Reviews

Tkanka mózgowa połączona z komputerem

Naukowcy zbudowali hybrydowy biokomputer, który łączy wyhodowaną w laboratorium tkankę mózgową człowieka z konwencjonalną elektroniką i może wykonywać takie zadania, jak rozpoznawanie głosu. Taka technologia może pewnego dnia zostać zintegrowana z systemami sztucznej inteligencji lub stanowić podstawę ulepszonych modeli mózgu w badaniach neurologicznych. System opracowany przez naukowców z Indiana University Bloomington został nazwany Brainware. W badaniach opublikowanych na łamach pisma „Nature Electronics” (Brain organoid reservoir computing for artificial intelligence) naukowcy wykorzystali Brainware do rozpoznawania mowy, ale autorzy systemu twierdzą, że tego typu rozwiązania zintegrowane z algorytmami sztucznej inteligencji mają duży potencjał, chociażby dlatego, że takie systemy zużywają znacznie mniej energii niż chipy krzemowe.

Źródło: dzienniknaukowy.pl, 12.12.2023

Zrównoważony rozwój

96% wody w energetyce nie trafia do ponownego użycia

Dane na temat oddziaływania górnictwa i energetyki na rzeki i jeziora w naszym kraju są trudno dostępne i niekompletne. Niemniej z analizy danych GUS za 2022 r. wynika, że przemysł energetyczny w Polsce zużywa rocznie 5,68 km³ wody (dla porównania: pozostały przemysł i rybactwo – po 0,84 km³, sieci wodociągowe – 1,63 km³), z czego tylko 4% jest używane ponownie. Ekspert think-thanku Fundacji InStrat – autorzy raportu Mętne Wody. Monitoring sytuacji i danych o zużyciu wody przez przemysł węglowy – apelują o stworzenie przez rząd czytelnej i ogólnodostępnej bazy danych.

Źródło: instrat.pl, 5.12.2023; teraz-srodowisko.pl, 13.12.2023s

Zadziwiający szczyt klimatyczny (COP28) w Dubaju

Na szczyt do Dubaju przyjechało prawie 2,5 tys. lobbystów paliwowych, czyli znacznie więcej niż członków delegacji dziesięciu najbardziej narażonych na zmianę klimatu krajów świata. Przewodniczący szczytu klimatycznego i dyrektor ADNOC, państwowego giganta naftowego, w jednej osobie straszył, że porzucenie paliw kopalnych cofnie ludzkość do jaskiń i twierdził, że nie ma naukowych dowodów na to, że taki ruch pozwoliłby na zatrzymanie globalnego ocieplenia na poziomie 1,5 st. C w porównaniu z epoką przedprzemysłową. Szef kartelu OPEC opublikował list, w który wezwał członków tej organizacji do odrzucenia każdej umowy na COP28, która skierowana byłaby przeciwko paliwom kopalnym. Na gospodarza kolejnego szczytu klimatycznego COP29 wybrano Azerbejdżan – jednego z największych producentów ropy na świecie. Niemniej podczas szczytu COP28 niemal 200 krajów podpisało historyczne porozumienie o stopniowym wycofywaniu się z paliw kopalnych. Choć wśród aktywistów i wielu państwo czuć niedosyt, gdyż ustalenia z COP28 zasługiwałyby na miano odważnych...30 lat temu, jest się z czego cieszyć.

Źródło: wyborcza.pl, 11.12.2023; next.gazeta.pl, krytykapolityczna.pl, 13.12.2023

